

підготувати нових фахівців. Важливим залишається співпраця з правоохоронними органами, важливо підтримувати співпрацю з поліцією та іншими правоохоронними органами, це допоможе виявити та розслідувати злочини у сфері інформаційних технологій. Встановити ефективну систему відповідальності. Законодавство повинно передбачати відповідальність за злочини у сфері інформаційних технологій. Це може включати штрафи, покарання та інші більш серйозніші санкції.

Отже, запобігання злочинності в сфері інформаційних технологій є важливим завданням, особливо в умовах воєнного стану. Україна потребує подальшого розвитку своїх інформаційних технологій, оскільки такі злочинці принаймні на крок випереджають механізми, які мають відповідні державні інституції для боротьби з цим видом злочинності. Тому лише завдяки належному рівню, можливе нормальне функціонування мереж і систем, які з кожним днем все більше і більше інтегруються в наше соціальне життя.

---

1. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України № 64 від 24.02.2022 р. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>.

2. Бодунова О.М Історико-правові аспекти виникнення злочинності у сфері інформаційних технологій. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». 2023 р. С.441-445

3. Закон України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо підвищення ефективності боротьби з кіберзлочинністю в умовах дії воєнного стану» 2149- IX від 24.03.2022 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2149-20#Text>

### **ПЕКАРСЬКИЙ Сергій**

к. ю. н., доцент, доцент кафедри  
оперативно-розшукової діяльності та  
інформаційної безпеки факультету № 3  
Донецького державного  
університету внутрішніх справ

## **БАЗА ДАНИХ «РОЗШУК» У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ**

В умовах повномасштабної агресії росії проти України актуалізувалося питання розшукової роботи підрозділів кримінальної поліції Національної поліції України. Починаючи з кінця лютого 2022 року підрозділи кримінальної поліції у складі сил безпеки та оборони залучаються до проведення безпекових та стабілізаційних заходів. На нашу думку доцільним

є акцентуація розшукової роботи підрозділів кримінальної поліції в системі стабілізаційних заходів, які проводять на деокупованих територіях уповноважені органи та підрозділи.

Наразі реєструються численні порушення норм міжнародного гуманітарного права, зокрема випадки незаконної депортації громадян України, в тому числі і дітей різних вікових категорій на територію країни-агресора. Окрім того після деокупації населених пунктів пошуковими групами з пошуку осіб, зниклих безвісти за особливих обставин виявляються місця масових поховань військовослужбовців та цивільних громадян України з ознаками тортур та насильства. У свою чергу встановлення місцезнаходження полонених захисників та їх повернення на територію України знаходиться в постійному полі зору органів державної влади України. Не залишаються поза увагою і загальні питання розшукової роботи підрозділів кримінальної поліції щодо розшуку злочинців, які ухиляються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду, відбування кримінального покарання, а також розшук осіб, зниклих безвісти за особливих обставин [1].

Законом України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин» від 12 липня 2018 року № 2505-VIII регламентовано наповнення та ведення Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин (далі – Реєстр, прим. автора). Під зазначеним Реєстром розуміємо електронну базу даних, яка призначена для зберігання, захисту, обробки, використання і поширення інформації про осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, їх невідомі останки, наявність чи відсутність рішення суду про визнання осіб, зниклих безвісти, безвісно відсутніми або оголошення померлими, а також інших даних, що використовуються для забезпечення обліку осіб, зниклих безвісти, з метою їх розшуку [1].

Держателем Реєстру є Міністерство внутрішніх справ України, яке має право отримувати інформацію (включаючи персональні дані) від інших органів державної влади, у тому числі шляхом інформаційної взаємодії між Реєстром та іншими державними інформаційними ресурсами в електронній формі інформаційно-комунікаційними засобами з використанням засобів технічного та криптографічного захисту інформації відповідно до вимог законодавства з питань захисту інформації [1, ст. 12]. Окрім того необхідно зазначити, що наказом МВС України від 28.06.2023 № 534 затверджена Інструкція з формування та ведення бази даних «Розшук» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» [2].

Основними термінами, які зазначені в даній Інструкції є:

- база даних «Розшук» (далі – БД «Розшук», прим. автора) – автоматизований банк відомостей, у якому обробляється інформація щодо розшуку осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду або ухиляються від відбування покарання, зниклих

безвісти, зокрема за особливих обставин, підлягають психіатричній допомозі у примусовому порядку, є боржниками за виконавчими документами, відповідачами у справах про стягнення аліментів або про відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи, є дітьми, стосовно яких за виконавчим документом про відібрання дитини за поданням виконавця судом винесено ухвалу про їх розшук, осіб, які не можуть надати про себе будь-яку інформацію у зв'язку з хворобою або неповнолітнім віком, установлення осіб невідомих трупів;

- користувач БД «Розшук» – поліцейський та/або представник іншого органу державної влади, зокрема суб'єкта наповнення БД «Розшук», яким у встановленому порядку надано доступ до БД «Розшук»;

- суб'єкти наповнення БД «Розшук» – працівники оперативних підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність [2], зокрема це працівники підрозділів кримінальної поліції Національної поліції України.

Відповідно, до положень зазначеної Інструкції завданням та призначенням БД «Розшук» є:

1) забезпечення наповнення та підтримання в актуальному стані реєстрів та баз (банків) даних, що входять до єдиної інформаційної системи МВС (ЄІС МВС), стосовно осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду або ухиляються від відбування покарання, зниклих безвісти, зокрема за особливих обставин, підлягають психіатричній допомозі у примусовому порядку, є боржниками за виконавчими документами, відповідачами у справах про стягнення аліментів або про відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи, є дітьми, стосовно яких за виконавчим документом про відібрання дитини за поданням виконавця судом винесено ухвалу про їх розшук, осіб, які не можуть надати про себе будь-яку інформацію у зв'язку з хворобою або неповнолітнім віком, установлення осіб невідомих трупів;

2) інформаційно-аналітичне забезпечення оперативно-розшукової діяльності суб'єктів наповнення БД «Розшук»;

3) автоматизована перевірка підозрюваних, обвинувачених (підсудних) осіб, які ухиляються від відбування покарання або вироку суду, осіб, зниклих безвісти, зокрема за особливих обставин, людей, які не можуть надати про себе будь-яку інформацію у зв'язку з хворобою або неповнолітнім віком, а також виявлених невідомих трупів за реєстрами та базами (банками) даних, що входять до ЄІС МВС, для встановлення їх місцезнаходження або визначення осіб [2].

Необхідно вказати, що БД «Розшук» формується та ведеться засобами системи «Інформаційний портал Національної поліції» [3] із застосуванням її комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю.

БД «Розшук» формується за наступними групами:

- оголошені в розшук особи;

- невстановлені особи;
- невпізнані трупи.

До групи оголошених в розшук відносяться особи, які:

- переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду або ухиляються від відбування покарання;
- зникли безвісти, зокрема за особливих обставин;
- підлягають психіатричній допомозі у примусовому порядку;
- є боржниками за виконавчими документами, відповідачами у справах про стягнення аліментів або про відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи;
- є дітьми, стосовно яких за виконавчим документом про відібрання дитини за поданням виконавця судом винесено ухвалу про їх розшук [2].

До групи невстановлених осіб відносяться особи, які не можуть надати про себе будь-яку інформацію у зв'язку з хворобою або неповнолітнім віком [2]. У свою чергу до групи невпізнаних трупів відносяться тіла (останки) осіб, персональні дані яких на момент виявлення невідомі та встановлення яких потребує проведення пошукових заходів [2].

Отже, на підставі викладеного висновуємо про те, що в загальному розумінні у базі даних «Розшук» може міститися та оброблятися інформація, яка сприятиме підрозділам кримінальної поліції у встановленні місцезнаходження особи, яка розшукується, або її визначенню, а також установленню особи невпізнаних трупів. Це надасть можливість в конкретних випадках підрозділам кримінальної поліції виявляти та затримувати осіб, які розшуковуються за державну зраду, колабораційну діяльність, вчинення військових злочинів тощо. Одночасно накопичена інформація в БД «Розшук» може сприяти працівникам кримінальної поліції у розшуці особи, зниклої безвісти за особливих обставин, зокрема щодо визначення її місцеперебування, а також місця поховання або місцезнаходження останків померлої особи та ідентифікації невпізнаного трупа чи останків.

---

1. Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин: Закон України від 12 липня 2018 року № 2505-VIII (редакція від 27.04.2022). Відомості Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2505-19#Text>.

2. Інструкція з формування та ведення бази даних «Розшук» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»: затв. наказом МВС України від 28.06.2023 № 534. URL : <https://ips.ligazakon.net/document/RE33710>.

3. Положення про інформаційно-комунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України»: затв. наказом МВС України 03.08.2017 № 676. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1059-17#Text>.